

La música i ell

Text > JOSEP PUJOL

Il·lustració > IVÁN GARCÍA

Vicenç Pagès Jordà volia ser músic, però va acabar escrivint novel·les com *Els jugadors de whist*, contes com *Cercles d'infinites combinacions* i assajos com *Un tramvia anomenat text*. El més proper a la música que va fer fou la cantata «Dels ous ferrats a la cendra».

Tot això no ho afirmo pas jo. És el que es pot llegir a la solapa del recull d'articles *La música i nosaltres: Una mirada als anys de la Transició*, que el malaguanyat escriptor empordanès, traspasat fa poc, va publicar el 2017. Però Vicenç Pagès va apropar-se molt més sovint a la música del que l'esmentada solapa descriu.

La música és una companya constant en la seva narrativa. Les cançons li caracteritzen els personatges: tant *Dies de frontera* com *Els jugadors de whist* tenen un capítol anomenat «La música i ells». Ens hi presenta els gustos musicals d'uns i altres: si a la primera la maduresa esbravada d'en Pau es mostra amb l'abandó progressiu de la música, a la segona el magnetisme polièdric de la Halley s'expressa amb la seva voracitat melòmana, que abasta des d'Erik Satie fins a Guns'n'Roses. Digue'm què escoltes i et diré qui ets. Les cançons li fan d'escenari, descriuen temps, ambients i llocs: les màquines tocadiscos dels anys vuitanta a *La felicitat no és completa*, els èxits de les bodes a *Els jugadors de whist*. Les cançons li sintetitzen una idea, li emmarquen un tema, li encaminen un capítol: una estrofa de Moustaki resumeix el destí final de la parella de *Dies de frontera*, i les citacions de Rufus Wainwright, de Mazoni o de l'Orquesta Mondragón presenten la mateixa dignitat que les de Kafka o de Bassani. A l'hora de triar, però, Vicenç Pagès es va circumscriure a les cançons que l'havien envoltat en la

seva vida, des dels anys seixanta fins al nou mil·lenni. Són aquestes les que apareixen a les seves novel·les caracteritzant personatges, ambientant escenes, significant, evocant. I en són la marca generacional més evident.

El seu amic Sebastià Roig recordava en una piulada com, anys enrere, en una discoteca de València, ell i Pagès no van poder convèncer un escriptor refistolat de la categoria de les cançons de R.E.M. O quan van anar junts al concert dels Ramones al Palau de Fires de Girona, el 1993. És a dir, la música va ser per a ell tant una afició genuïna com fang literari, sotmesa a la seva oïda crítica i a les possibilitats d'apropiació creativa.

Tot aquest bagatge queda liofilitzat a *Memòria vintage*, un dels seus darrers llibres, en forma de diccionari. Moltes entrades, com era d'esperar, són musicals: *Arsenal*, *Beatles*, *boîte*, *Canet Rock*, *cantautor*, *casset*, *Dioptria*, *Grup de Folk*, *Henri Mancini*, i anar tirant fins a la zeta. Amb ganes de crear taxonomies, a l'annex enciclopèdic forma curioses parelles i trios segons la dècada, dels seixanta als vuitanta: Grup de Folk, Nova Cançó i La Trinca; Beatles i Patti Smith; Debbie Harry i Tina Turner; Henry Mancini, Nino Rota i Ennio Morricone... I, sobrevolant-les totes, David Bowie.

En Vicenç va deixar-ho tot preparat per al seu propi funeral, fins i tot la música que volia que hi sonés. No hi podia faltar «While my guitar gently weeps», de George Harrison (mort, com ell, amb cinquanta-vuit anys), una cançó que reapareix també a la seva obra; per exemple, al final d'*Els jugadors de whist*. La peça dels Beatles té un baix obstinat descendent, ja present en el barroc, conegut com a «baix de lament». L'escoltàvem i l'acomiadàvem mentre la guitarra plorava dolçament.

